

รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว
การ เปิดรับสื่อมวลชนและทัศนคติต่อสถานภาพสตรี
ของนักศึกษาใน เขตกรุง เทพมหานคร

นางสาววาริศา พลายบัว

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN-974-569-983-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016031

I10303820

FAMILY COMMUNICATION PATTERNS, MEDIA EXPOSURE
AND ATTITUDE TOWARDS WOMEN
OF UNIVERSITY STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Warisa Phlybua

A Thesis Submitted in Partial Pulfillment Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Public Relations
Graduate School
Chulalongkorn University

1989

วาริศา พลายนัว : รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว การเปิดรับสื่อมวลชนและทัศนคติต่อสถานภาพสตรีของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร (FAMILY COMMUNICATION PATTERNS, MEDIA EXPOSURE AND ATTITUDE TOWARDS WOMEN OF UNIVERSITY STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อรวรรณ ปิรันธน์โอวาท, 160 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว การเปิดรับสื่อมวลชน และทัศนคติต่อสถานภาพสตรี ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว แบบปิดแบบเปิดและแบบปล่อย กับการเปิดรับสื่อมวลชน ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนกับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปิด แบบเปิดและแบบปล่อย กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี และเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในด้านการเปิดรับสื่อมวลชน และทัศนคติต่อสถานภาพสตรีของนักศึกษาต่างประเทศ และนักศึกษาต่างกลุ่มหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ กลุ่มนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๕๐ คน

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปิดไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชน แต่รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดและแบบปล่อยมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชน การเปิดรับสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้งแบบปิด แบบเปิดและแบบปล่อยไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี ในการเปรียบเทียบระหว่างเพศ พบว่านักศึกษาชายและหญิงไม่แตกต่างในด้านการเปิดรับสื่อมวลชน แต่แตกต่างกันในเรื่องทัศนคติต่อสถานภาพสตรี โดยนักศึกษาหญิงมีทัศนคติเป็นไปในทางบวกกับการยกระดับสถานภาพสตรีมากกว่านักศึกษาชาย สำหรับการเปรียบเทียบระหว่างหลักสูตรพบว่า นักศึกษาในหลักสูตรที่เน้นนักวิชาการ เปิดรับสื่อมวลชนมากกว่านักศึกษาในหลักสูตรที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์โดยตรง แต่นักศึกษาในหลักสูตรที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์โดยตรงมีทัศนคติเป็นไปในทางบวก กับการยกระดับสถานภาพสตรีมากกว่านักศึกษาในหลักสูตรที่เน้นนักวิชาการและนักศึกษาในหลักสูตรที่มุ่งผลิตสินค้าและให้บริการ

ภาควิชา .....ภาควิชาสังคมศาสตร์.....
 สาขาวิชา .....นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....
 ปีการศึกษา .....2531.....

ลายมือชื่อนิสิต .....อาธิศร ภาณุวงษ์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....อรวรรณ ปิรันธน์โอวาท.....

WARISA PHLBYUA : FAMILY COMMUNICATION PATTERNS, MEDIA EXPOSURE AND ATTITUDE TOWARDS WOMEN OF UNIVERSITY STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS
THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR ORAWAN PILUNOWAD, PH. D. 160 pp.

The purpose of this study is to investigate the attitude towards women among university students in Bangkok metropolis area. The relationships between students' family communication patterns, students' mass media exposure and their attitude towards women were examined. Moreover, mass media exposure and attitude towards women were investigated with regards to sex and education programs.

The results of this study show that there was a significant correlation between the open-random family communication patterns and mass media exposure and no significant correlation was found between the closed family communication patterns and mass media exposure. There was neither significant correlation between mass media exposure and attitude towards women nor between family communication patterns and attitude towards women. The t-value of sex and mass media exposure reveals that no significant difference existed between students' exposure to mass media and their sex. And the t-test between sex and attitude towards women indicates that students of different sexes had significantly different attitude towards women.

The analysis of variance indicates that mass media exposure and attitude towards women among students of different education programs were significantly different from one another. Students of theory-oriented program were more exposed to mass media than students of manrelatedness program. With regards to attitude towards women, students with man-relatedness orientation were more positive than students with theory orientation and students with production-and-service orientation.

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์.....
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....
ปีการศึกษา... 2531.....

ลายมือชื่อนิสิต ..... วริศม ทศนุรักษ์ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... อรฉวีวรรณ พิรุนโหวด .....

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รศ. ดร. อรรณพ บิลันธนโอบาท และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ คือ ผศ. ดร. ยุกต ทรัพย์รงค์กิจ ผศ. พัทธนี เขยจรรยา และ ดร. วิเชียร เกตุสิงห์ ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณบุคคลดังกล่าวไว้ ณ
ที่นี้

วาริศา พลายบัว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
สภาพปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานในการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์	7
ข้อจำกัดของการวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารงานในครอบครัว ..	12
แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อมวลชน	20
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ	25
แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพสตรี	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย
	ประชากร 44
	กลุ่มตัวอย่าง 44
	การเลือกตัวอย่าง 45
	ตัวแปรในการวิจัย 48
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 50
	ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ 51
	การเก็บรวบรวมข้อมูลและกรรมวิธีทางข้อมูล 52
	การกำหนดคะแนนเพื่อการวิเคราะห์ 52
	สถิติวิเคราะห์ในการวิจัย 56
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	การวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้น 59
	การทดสอบสมมติฐาน 69
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผลและเสนอแนะ
	อภิปรายผล 87
	ข้อเสนอแนะ 97

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก ก.	110
ภาคผนวก ข.	141
ประวัติผู้เขียน	154

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เพศของกลุ่มตัวอย่าง	60
2	จำนวนตัวอย่างในแต่ละหลักสูตร	61
3	รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปิด	62
4	รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิด	63
5	รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อย	64
6	การเปิดรับสื่อมวลชนของกลุ่มตัวอย่าง	65
7	ประเภท เนื้อหาหรือรายการที่เปิดรับจากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสารวิทยุ และโทรทัศน์	66
8	ประเภทภาพยนตร์ที่กลุ่มตัวอย่าง เปิดรับ	67
9	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างต่อสถานภาพสตรี	68
10	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายใน ครอบครัวกับปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชน	69
11	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายใน ครอบครัวกับประเภท เนื้อหา หรือรายการที่เปิดรับจากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ และโทรทัศน์	70
12	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายใน ครอบครัว กับประเภทภาพยนตร์ที่เปิดรับ	71
13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างปริมาณการ เปิดรับสื่อมวลชน กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี	72
14	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างประเภทของ เนื้อหาสาระ หรือรายการที่เปิดรับจากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ และโทรทัศน์ ..	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างประ เภทของภาพยนตร์ ที่ เปิดรับกับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี	74
16	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายใน ครอบครัว กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี	75
17	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ในด้านปริมาณการ เปิดรับสื่อมวลชน	76
18	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงในด้าน ประ เภท เนื้อหา หรือรายการที่ เปิดรับจากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ และโทรทัศน์	77
19	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ในด้านประ เภทภาพยนตร์ที่ เปิดรับ	78
20	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงในด้าน ทัศนคติต่อสถานภาพสตรี	79
21	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาต่างหลักสูตรในด้านปริมาณ การ เปิดรับสื่อมวลชน	80
22	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างนักศึกษาต่างหลักสูตร ในด้าน ปริมาณการ เปิดรับสื่อมวลชนตามวิธีการของ Scheffe	80
23	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาระหว่างหลักสูตรในด้าน ประ เภท เนื้อหาหรือรายการที่ เปิดรับจากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ และโทรทัศน์	81
24	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างนักศึกษาต่างหลักสูตรในด้าน การ เปิดรับ เนื้อหาหรือรายการประ เภทข่าว	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาต่างหลักสูตร ในด้านประเภทภาพยนตร์ที่เปิดรับ	83
26	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างนักศึกษาต่างหลักสูตร ในด้านการเปิดรับภาพยนตร์ประเภทตื่นเต้น ตามวิธีการของ Scheffe	84
27	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาต่างหลักสูตรในด้านทัศนคติต่อสถานภาพสตรี	85
28	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างนักศึกษาต่างหลักสูตร ในด้านทัศนคติต่อสภาพสตรีตามวิธีการของ Scheffe	85
29	รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว	110
30	ความถี่ในการ เปิดรับสื่อมวลชนของกลุ่มตัวอย่าง	117
31	ระยะเวลาที่ใช้ในการ เปิดรับสื่อมวลชนแต่ละครั้งของกลุ่มตัวอย่าง	118
32	ประเภท เนื้อหาสาระที่กลุ่มตัวอย่าง เปิดรับบ่อยครั้งจากสื่อหนังสือพิมพ์ ..	119
33	ประเภท เนื้อหาสาระที่กลุ่มตัวอย่าง เปิดรับบ่อยครั้งจากสื่อนิตยสาร	120
34	ประเภทรายการที่กลุ่มตัวอย่าง เปิดรับบ่อยครั้งจากสื่อวิทยุ	121
35	ประเภทรายการที่กลุ่มตัวอย่าง เปิดรับบ่อยครั้งจากสื่อโทรทัศน์	122
36	ประเภทภาพยนตร์หรือวิดีโอ ที่กลุ่มตัวอย่าง เปิดรับบ่อยครั้ง	123
37	ทัศนคติต่อสถานภาพสตรี	124
38	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปิด กับการ เปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภท	131
39	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบ เปิด กับการ เปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภท	131

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
40	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายใน ครอบครัวแบบปล่อย กับการเปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภท	132
41	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชน แต่ละประเภท กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี	132
42	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการเปิดรับสื่อ หนังสือพิมพ์	133
43	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการเปิดรับสื่อ นิตยสาร	133
44	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการเปิดรับสื่อวิทยุ	134
45	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ ..	134
46	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศ กับการเปิดรับสื่อ ภาพยนตร์หรือวีดีโอ	135
47	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาต่างหลักสูตร กับการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์	136
48	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาต่างหลักสูตร กับการเปิดรับสื่อนิตยสาร	137
49	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาต่างหลักสูตร กับการเปิดรับสื่อวิทยุ	138
50	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาต่างหลักสูตร กับการเปิดรับสื่อโทรทัศน์	139
51	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาต่างหลักสูตร การเปิดรับสื่อภาพยนตร์หรือวีดีโอ	140